

ПОЕТИКА РОМАНТИЗМУ У ЗБІРЦІ «КВІТИ З ТЕРНЬОМ» В. ГРЕНДЖІ-ДОНСЬКОГО

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 29.

Шетеля В. Поетика романтизму у збірці «Квіти з терньом» В. Гренджі-Донського; 13 стор.; кількість бібліографічних джерел – 16; мова – українська.

Анотація. У статті досліджено елементи поетики романтизму в першій збірці В. Гренджі-Донського «Квіти з терньом».

Ключові слова: український романтизм, фольклоризм, народність, національна туга, рідний край, історизм.

Поетична творчість Василя Гренджі-Донського 20-х років бере свій початок з усної народнопісенної стихії. Про це яскраво засвідчила перша збірка поезій письменника «Квіти з терньом» (1923), яка стала першими виданнями українською народною мовою на Закарпатті та мала величезне значення у суспільному, культурному та духовному поступі рідного краю.

Більшість дослідників творчості В. Гренджі-Донського звертали увагу на належність його поезії до романтичної стильової течії. Вже В. Пачовський у передньому слові до першої збірки поета зазначає, що ці «Квіти з терньом» виростили з крові і з болю, на скалі родились, в терню розцвітали їх корони. Вони говорять красно і щиро, що чує серце народу [9, с. 325-326].

В. Бирчак провідною темою лірики В. Гренджі-Донського вважає красу гір, нужду Верховини, змагання до волі [4, с. 158]. Дослідник зазначає, що В. Гренджа-Донський – «типовий романтик, який в давнині, в її виідеалізованій славі хоче знайти доказ, що нині понижене плем'я мало колись своїх князів, було славне й дорівнювало своїм значенням іншим племенам» [4, с. 159].

Ф. Потушняк, характеризуючи збірку «Квіти з терньом», зазначав: «Вже тут намічається головне літературне стремління В. Гренджі-Донського – любов до рідного краю, його природи і народу, життя пастирське на полонині, повне пригод, любов до історичної романтичної давнини» [12, с. 142].

М. Мольнар у вступній статті до збірки творів «Шляхом терновим», що вийшла у Пряшеві 1964 року, стверджує, що Гренджу-Донського зродила як поета не закарпатська література XIX ст., а закарпатська народна словесність, зокрема закарпатська пісня, яка йому правила за мистецький зразок, в дусі якої написано чимало ранніх його поезій [8, с. 107]. Подібну думку стосовно романтичного забарвлення лірики В. Гренджі-Донського та впливу на неї усної народної стихії висловлює і Ю. Балага [1, с. 116].

Автор передмови до I-го тому дванадцятитомного видання творів В. Гренджі-Донського

Б. Романенчук зазначає: «Коли дивитися на Гренджу-Донського з суспільно-політичного погляду, то треба ствердити, що він був наскрізь модерним українцем післявоєнного типу, але з мистецького боку, він як поет, з уваги на традиційні засоби поетичного вислову, належить радше до XIX-го століття. Вийшовши від народної пісні, він далеко від неї не відійшов, і то зовсім свідомо, бо вся його увага скерована була на що, а не на як» [10, с. XXV].

Б. Романенчук зауважує також і те, що всі перші вірші В. Гренджі-Донського написані народною мовою, верховинським діалектом і простим народним віршем, що нагадує народну пісню, але з глибокою щирістю і відчуттям гіркої долі закарпатської вітки українського народу [10, с. XV].

Дослідник Б. Чопик називає В. Гренджу-Донського поетом-романтиком, національним пробудником українського народу і зазначає, що він з великим мистецьким хистом використовує у своїх творах народну пісню, коломийку [15, с. 204].

В унісон з іншими дослідниками Б. Чопик стверджує, що велика частина перших поетичних збірок Гренджі-Донського були написані саме цими народнопісенними мотивами та пісенною ритмікою коломийок [15, с. 204]. Дослідник, розглядаючи тематику віршових творів В. Гренджі-Донського та поезій народних пробудників Тараса Шевченка та Маркіяна Шашкевича, зауважує, що в ній «виходить на яву їхній повний романтизм, хоч пізній, але такий же самий, як його розуміють на Заході» [15, с. 199].

Особливу увагу на поетику романтизму в поетичній творчості В. Гренджі-Донського звернула сучасна дослідниця М. Козак. Вона стверджує, що задекларовані в ранніх поезіях світоглядно-естетичні засади романтизму письменник з більшою чи меншою мірою інтенсивності сповідував протягом усієї творчості [5, с. 103]. Літературознавець зазначає, що у поезії митця простежується рух від романтичного світовідчуття до реалістичного зображення, але це не означає, що еволюцію його лірики можна звести до схеми від романтизму до реалізму. Романтичний та реалістичний тип творчо-

сті у В. Гренджі-Донського, стверджує М. Козак, співіснували у гармонійній єдності [5, с. 104].

Дослідниця, аналізуючи фольклорні мотиви в поезії В. Гренджі-Донського, зауважує, що його вірші настільки стилізовані під народну пісню, що іноді важко помітити різницю між індивідуальною творчістю та фольклорними зразками [6, с. 313]. Вона звертає увагу і на те, що поезія В. Гренджі-Донського зберігає відчутний зв'язок з міфологією через органічне вкраплення у вірші фольклорних мотивів [6, с. 314].

В. Барчан, яка вперше дала цілісний аналіз поетичного доробку письменника, відзначила в ліриці перших трьох збірок В. Гренджі-Донського наявність сильного романтичного струменя, поряд з яким спостерігається тенденція до використання засобів та прийомів реалістичного та неоромантичного письма [3, с. 25, 29, 34].

Отже, бачимо, що дослідники наголошують на тому, що В. Гренджа-Донський – поет-романтик. На нашу думку, питання стильової своєрідності В. Гренджі-Донського-романтика потребує подальшого вивчення. Тому в нашому дослідженні ми спробуємо проаналізувати елементи поетики романтизму у його першій поетичній збірці «Квіти з терном».

У працях про романтизм вчені відзначають, що в літературах поневоленних слов'янських країн домінуючою ознакою романтизму була увага митців до національно-визвольного руху, боротьби за національне самовизначення, звернення до національної мови, до історичного минулого, народних витоків культури у взаємодії із загальноєвропейськими соціально-філософськими ідеями. Центральними тут виступають взаємовідносини особистості з національним колективом, а нація має свій особливий характер, що розглядається як єдина особистість [16, с. 237-238]. Українські романтики, порушуючи складні питання національно-культурного розвитку, виступили з творами, що в першу чергу обумовлювались реакцією на реальні події соціального і національного гноблення [7, с. 77].

Активізація суспільно-політичних подій була характерною на початку ХХ ст. і для поневоленого тоді Закарпаття. Тому цілком закономірним є те, що рання творчість В. Гренджі-Донського характеризується романтичним типом світосприйняття, своєрідність якого виявилася перш за все у відчутті нерозривної єдності себе з рідним краєм, природою, людьми, родовими коренями. Він осмислено підніс значення материнської мови та народної історії до рівня націєтворчих духовних факторів і цим підняв населення «землі без імені» до статусу громадян «Срібної землі».

Важливе місце у збірці «Квіти з терном» займає образ природи рідного і єдиного для поета краю – Верховини, яка є невичерпним джерелом творчого натхнення. Цей образ, значною мірою зромантизований, зустрічається у багатьох його поезіях і є наскрізним у творчості. Так, у вірші «Моя пісня», що відкриває першу збірку, ліричний герой перебуває у

гармонії з природою й природним життям, відчуває свою невід'ємність від природного середовища, яке його породило і виростило, виховувало і наповнювало життєво-творчим потенціалом:

*Моя мати – узка долина,
Моя рідня – Карпати,
Мене вчила край полонини
Сама пташечка співати* [11, с. 5].

В. Барчан зазначає, що голос поета у душі романтичного художнього мислення то ідентифікується з душею, серцем, підноситься над реальністю, то уподібнюється до витвору природи, то, врешті, присвячується служінню народу [2, с. 50].

Романтичний ліричний герой набуває власного значення, виступає еством, яке зв'язане з різними сферами буття, істотою, яка, будучи живим фізичним та духовним організмом, відбиває в собі будову інших сфер буття [14, с. 411]. Тому в поезії «Моя пісня» природною є цілковита гармонія співіснування багатьох світів, багатьох сфер буття, де можливим стає поєднання світу людини зі світом надлюдським, фантастичним, в якому на фоні нестримних природних стихій «сама пташка вчить співати», де «русалки, повітрулі, співаючи, гуляють». Гренджа-Донський-романтик перетворює дійсність відповідно до власного ідеалу, створює світ інобуття на основі реальності.

У цьому вірші визначної ролі набуває постать самого митця, його призначення у суспільстві. Важливим для романтиків, на думку Т. Комаринця, було питання про першорядну роль ідеологічного фактора в розвитку літератури, про роль митця, який підпорядковує народнопоетичне багатство власним завданням, проголошуваним ним ідеям [7, с. 120]. Тому душа поета виступає вмістилищем безмежних народних скарбів, носієм духовних і культурних цінностей нації і є запорукою щасливого майбуття. В. Барчан зазначає, що у свідомості, індивідуальній психіці В. Гренджі-Донського відчутне усвідомлення влади поета і його слова над людьми [2, с. 50]. Культ поета як вищої людини, за словами Д. Чижевського, належить до характерних рис літературної культури романтики [14, с. 412].

Радісних почуттів любові до рідного краю, до його природи сповнена ще одна поезія «Засвітило сонце ясне». Тут романтичний ліричний герой споглядає красу природи своєї Верховини, в якій сонце «відознало світлом кожен глибоку долину». Поет у ясних світлих сонячних барвах передає навколишній світ, вводить у нього світлий збірний образ молодої дівчини, надаючи їй найкращих зовнішніх рис української красуні, оспіваної у народній творчості:

*...Цілюючи чорні очі
Молодій дівчині.
Цілюючи, малюючи –
Личко, як калина,
Молода дівчина,
Брови чорні, вічка чорні,
Ротик, як малина!* [11, с. 22].

Від побаченої краси рідного краю ліричний герой сповнюється оптимізмом і приходиться до стверджувального висновку: «Як у тобі веселенько, мила Верховино, рідная країно» [11, с. 22]. Природа рідного краю у Гренджі-Донського є втіленням романтичного ідеалу свободи та чистоти.

Романтики, як зазначає Н. Ференц, люблять контрасти, позитивне і негативне передають широким планом [13, с. 359]. Так, зовсім протилежного емоційного забарвлення, на відміну від попередніх віршів збірки, сповнена пейзажна лірика, представлена поезіями «Звідси гора...», «Ой гори...» та «Пусті гори». Тут відчуваються песимістичні ноти настрою ліричного героя, який переживає болоче розчарування, шкодує, що народився на світ, щоб все життя прожити в муках, «проливати кров із серця, сльозами вмиватись». У романтичному дусі поет змальовує життя людини, що залежить від її долі.

Оскільки символіка, на думку Д. Чижевського, є однією з найхарактерніших ознак романтичної поезії [14, с. 411], варто зазначити, що поезії «Звідси гора...» та «Ой гори...» побудовані на образах-символах. Тут домінують темні холодні кольори: чорні та сині. Образ сонця уособлює сили вселенського Добра, яке, незважаючи на будь-які намагання, не в силі побороти могутні сили Зла, що постають у цих поезіях в образах чорної хмари та зимного вітру.

Ще один визначальний для поезії романтизму принцип осмислення світу – це світова туга, яка є найвищим ступенем розчарування та песимізму, відчаю й безнадії, з якими значна частина письменників-романтиків сприймала дійсність. Т. Комаринець зазначає, що на слов'янському ґрунті тема «світової туги», характерна для багатьох західноєвропейських літератур, трансформувалась у «національну тугу» [7, с. 11]. Саме національної туги, розчарування і відчаю сповнений ліричний герой у поезіях «Русин» та «Русине!». Тут в узагальненому образі русина постає народ, який містичними силами приречений на страждання. Його доля, на думку автора, заздалегідь визначена і вже не піддається жодним змінам:

*Ще го й на світі не було,
Ще го і не знали,
А вже пута паровали,
Окови ковали* [11, с. 10].

Песимізмом і безнадією сповнена поезія «Русине!», де автор у кількох штрихах змальовує важку долю свого багатотрагедійного, протягом тисячі літ поневоленого народу, який «боровся за святу волю», «терпів муки», здобував дітям кращу долю, та все марно:

*А все ти бідний, як бувало:
До світла годі тобі добитись...* [11, с. 12].

Т. Комаринець зазначає, що, зростаючи на народній основі, романтизм трактував народність як один із головних своїх ідейно-естетичних прин-

ципів. Українські романтики, на думку дослідника, вважали народність найсуттєвішою ознакою національної самобутності [7, с. 83-84]. Тому романтичний герой зазвичай пов'язує свою долю з долею народу, з боротьбою за національну незалежність. В. Гренджа-Донський, живучи у час духовної смерті свого народу, творчістю намагається воскресити його, підняти на боротьбу за волю. Його бачення щодо вирішення цієї проблеми знаходимо в рядках вірша «Вихор душі»:

*Треба з огнем бурі, тучі
наше горе стерти –
щоб ми встали і воскресли
з духової смерті!* [11; с. 6].

У зверненні до народної поезії, національної мови романтики, за словами Д. Чижевського, вбачають глибший сенс та духовне значення [14; с. 408]. Ідея народності, з якою нерозривно зв'язаний інтерес до фольклору як засобу її найповнішого виявлення, викликала, на думку Т. Комаринця, посилену увагу до народної мови, що виражала духовну сутність, особистість народу. Завдяки мові національне ставало естетичною цінністю [7, с. 122]. В. Гренджа-Донський добре розумів, що рідна мова є рушійною силою у витворенні нації. Так, у вірші «Люби рідну мову» поет повчає, застерігає народ і заповідає йому:

*Люби рідну мову, миле руське слово,
Її не встидайся, за ню бийся в зрудь,
За то рідне слово будь готов до всього,
Та знай, що ти русин, того не забудь* [11; с. 10].

У цій поезії В. Гренджа-Донський вказує на історичну пам'ять рідного народу, який здавна боровся за свою свободу. В пошуках суспільного ідеалу, як стверджує Т. Комаринець, романтики постійно зверталися до минулого, пристосовуючи його до потреб сучасності, через пізнання старовини йшли до осмислення сучасного й майбутнього свого народу [7, с. 39]. Тому поет усвідомлює вагу знання свого історичного минулого, яке є невід'ємним націєтворчим чинником, тією скелею, на якій буде збудовано щасливе майбутнє:

*Знай, що ти є сином великого роду,
Його не цурайся, від нього учись,
Вітці твої знали вмерти за свободу,
Будь їх гідним сином, за волю борись!* [11; с. 10].

Близьким за звучанням є диптих «Блудному синкові», обидва вірші якого є повчаннями підростаючому поколінню. В. Барчан зазначає, що повчальну історію блудного сина Гренджа-Донський трансформує на національний екзистенційний ґрунт, актуалізуючи проблему національної свідомості, духовності народу [2; с. 51]. До історичного минулого у цій поезії мати, як це часто буває у народній творчості, повертає піснями сина. Вона є узагальненим зромантизованим образом матері-землі, рідного краю. Тут зображено долю дитини, яку застерігали не забувати «рідне слово, що мати

учила». Вирішивши, син пішов на війну у чужу країну і «покинув рідну мову, став ся нев ганьбити», «забув те рідне слово й милу Верховину», а мати з горя помирає. Врешті, сидючи у тюрмі, у кайданах неволі, син бачить образ матері, яка картає його. Лиш тоді він згадує її застереження любити рідну мову і усвідомлює, що «як загине рідне слово, погине країна». М. Козак зазначає, що вірші В. Гренджі-Донського про мову своїми образно-стильовими засобами сягають доби романтизму початку XIX ст., позначені впливом Шевченкової музи та творчості М. Шашкевича, С. Воробкевича [5; с. 103].

На особливу увагу у збірці «Квіти з тернєм» заслуговує інтимна лірика, яку більшість дослідників творчості В. Гренджі-Донського оминають, віддаючи перевагу ліриці громадянській. Але у світлі поезики романтизму поезія на тему юності та кохання має чи не найбільшу вагу, адже, як зазначає Н. Ференц, романтик той, хто молодий, а любов – не гра в почуття, а очисний вогонь [13; с. 357]. Саме в інтимній ліриці, представлений поезіями «У зеленім гаю», «Попід гору...», «Засвіти ми...», «Посадила м...», «Коло млина», найпомітніше виявляється зв'язок з усною народною творчістю. Є тут і тема шукання загубленої коханої дівчини, і тема загравання молодого хлопця до дівчини, і тема любові всупереч волі матері, і тема невизначеного кохання, і, звичайно ж, тема нерозділеного кохання. Лейтмотивом у інтимній ліриці В. Гренджі-Донського звучить прославлення молодості, внутрішньої душевної весни:

*Як веснов не чаруватись,
Коль весна тепленька.
А як мені не гуляти,
Док я молоденька* [11; с. 20].

Інтимність у поезіях досягається шляхом використання прийому звертання до одухотворених небесних світил (засвіти ми, місячику), дерев (ой дубе-дубоньку), птахів (співай, соловію; голубонько сива). Особливу романтичну настроєвість створює розмаїття зменшено-пестливої лексики: голубонько, дубоньку, дівчиноньку, миленького, молоденький, бережечки, біленькі, місячику, садочку та багато інших. Важливу роль тут відіграє кольорова гама, у якій домінує зелений колір (у зеленім гаю, вінок зелененький, весна зелененька), що символізує безтурботну квітучу молодість, вічну теплу весну. Окрім частого використання поширених звертань, поет вдається до прийому діалогічного мовлення, зокрема в поезії «Попід гору...», що ще більше наближує її до народної пісні. Саме народна пісня і живе народне слово, як стверджує Т. Комаринець, стали для українських романтиків еталоном справжньої художності [7, с. 84].

Важливе місце у збірці В. Гренджі-Донського «Квіти з тернєм» займають християнські образи та мотиви, що також є характерним для поезики романтизму. Так, біблійний образ колючого терну – це «мегаобраз», який проходить через усю творчість митця. Він разом з образом важкого хреста у поезії «Ти у гробі, ненько...» символізує проступання довгим звивистим, сповненим перешкод тисячолітнім шляхом до омріяної мети – Української незалежної держави. І шлях цей веде на Голгофу, яка одночасно є і апогеєм страждань поневоленого народу, і моментом його воскресіння з духовної смерті для нового життя. Таким чином, бачимо, що поет, пов'язуючи свою долю з долею народу, виявляє готовність узяти на себе важкий хрест і пройти разом зі своїм народом хресну дорогу, прямуючи на Голгофу.

В. Гренджа-Донський у деякій мірі вже у «Квітах з тернєм» послуговується романтичною іронією, яка для романтиків є універсальним принципом осмислення світу, позицією автора, якою він підкреслює недосконалість, суперечливість світу, відносність та ілюзорність різних форм життя. На нашу думку, іронія, представлена у першій збірці поезією «Будапешт», має швидше оптимістичне забарвлення, ніж гострий саркастичний характер. Про це свідчить дивовижна легкість вислову, з якою оптимістично налаштований ліричний герой де в чому навіть по-хлоп'ячому прощається з містом:

*Гарне місто Будапешт,
Будь здоров,
Не жаль мені за тобов,
Доста м в тебе бідовав,
Ци без соли, ци без дров.
Давна любя: Будапешт,
Бог з тобов!* [11; с. 15].

До збірки «Квіти з тернєм», крім поезії, увійшли поеми «Верховинка», «Князь Лаборець» та уривок з поеми «Шугай Микола». Особливої уваги заслуговує поема «Князь Лаборець», де автор у дусі романтичного художнього мислення вперше безпосередньо звертається до героїчного, але забутого минулого карпатського краю. У центрі художнього зображення – винятковий характер у виняткових обставинах, романтичний образ легендарного князя Лаборця, який піднімає військо і сам стає на оборону «рідної країни» від нападу «мадярської орди». В. Гренджа-Донський витворює нетиповий, непересічний характер, образ сильної особистості з наскрізь трагічним світовідчуттям, схильної до самопожертви. Звертаючись у поемі до героїчного минулого, митець апелює до свідомості свого народу, намагається показати йому, як «батьки наші край боронили». Однією зі специфічних особливостей романтизму, на думку Т. Комаринця, є те, що його представники сприймали минуле не завжди таким, яким воно було, а яким воно уявлялось тоді. Романтики, як зазначає дослідник, конструювали

минуле на основі власної концепції історії, за якою сучасність обумовлювалась діяльністю попередніх поколінь, які були глашатаями нових ідей, ставали зразком для наслідування [7; с. 32]. Використання художнього перебільшення сили головного героя та його війська («воєвода свиснув..., аж та земля задрожала», «на голові воєводи саблю уломили», «ліси загучали, як ся хлопці на малярів дали») наближує поему «Князь Лаборець» до таких зразків усної народної творчості як дума та історична пісня.

Отже, як бачимо, перша збірка «Квіти з терном» представляє В. Гренджу-Донського як поета з яскраво вираженим романтичним типом світосприйняття. Характерною ознакою романтизму поета є ідея народності, поняття якої для митця нерозривне з поняттям національної самобутності. Основне місце в збірці зайняли оброблені в романтичному дусі мотиви неоліт рідного народу, його

мови. Поет, звертаючись до історичного минулого, порушує і питання духовності та національної свідомості краян, накреслює завдання поета та поетичного слова. Важливим для автора виступає зромантизований образ рідного краю, який для митця стає втіленням романтичного ідеалу свободи та чистоти. На романтичне начало збірки вказує також її тісний зв'язок з релігійною тематикою та усною народною творчістю, яка насамперед є виявом багатогранних форм людського буття, історії, народного світогляду і національного характеру. Збірка характеризується підвищеною емоційною чутливістю ліричного героя, поєднанням оптимістичного настрою з межовим песимізмом – «світловою тугою», яка у ліриці В. Гренджі-Донського трансформується і набуває характеру «туги національної». Романтичний ліричний герой пов'язує свою долю з долею народу, з боротьбою за національну незалежність.

Література

1. Балега Ю. Література Закарпаття двадцятих-тридцятих років ХХ століття. – К.: Радянський письменник, 1962. – 245 с.
2. Барчан В. Лірика Василя Гренджі-Донського // Українська поезія Закарпаття ХХ століття : Науковий збірник / Упорядкування та передмова В. В. Барчан. – Ужгород: Ліра, 2004. – С. 43-83.
3. Барчан В. Поетична творчість Василя Гренджі-Донського : Навчальний посібник / Передмова Б. М. Качура – Ужгород: Карпати – Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2004. – 152 с.
4. Бирчак В. Літературні стремління Підкарпатської Русі. – Ужгород: Карпати, 1993. – 200 с.
5. Козак М. Романтизм у ліриці В. Гренджі-Донського // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія філологія. – 2002. – Вип. 6. – С. 103-105.
6. Козак М. Фольклорні мотиви поезії Василя Гренджі-Донського // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Зб. Наукових праць. Вип. 3. – Ужгород, 2000. – С. 310-315.
7. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму. – Львів: Вища школа, 1983. – 224 с.
8. Мольнар М. Доля співця полонин. Причинок до творчої біографії В. Гренджі-Донського // Твори Василя Гренджі-Донського : У 12-ти т. – Видання Карпатського Союзу, Інк. Відділ у Вашингтоні, Д.К., 1990. – Т. XI. – С. 101-131.
9. Пачовський В. Переднє слово (Вступ до збірки поезій «Квіти з терном», 1923) // Твори Василя Гренджі-Донського : У 12-ти т. – Видання Карпатського Союзу, Інк. Відділ у Вашингтоні, Д.К., 1990. – Т. XI. – С. 325-326.
10. Романенчук Б. Василь Гренджа-Донський (23. 4. 1897 – 25. 11. 1974) // Твори Василя Гренджі-Донського : У 12-ти т. Видання друге. – Видання Карпатського Союзу, Інк. Відділ у Вашингтоні, Д.К., 1990. – Т. I. – С. XI – XXVI.
11. Твори Василя Гренджі-Донського : У 12-ти т. – Видання Карпатського Союзу, Інк. Відділ у Вашингтоні, Д.К., 1990. – Т. I. – С. 4-58.
12. Федака Д. Літературно-критична розвідка Ф. Потушняка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія філологія. – 2008. – Вип. 19. – С. 141-145.
13. Ференц Н. Романтизм // Ференц Н. Основи літературознавства : Посібник. – Ужгород: Гражда, – 2009. – С. 356 – 362.
14. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: Видавничий центр «Академія», 2003. – 568 с.
15. Чопик Б. Поезія Василя Гренджі-Донського (Доповідь, прочитана на 21-ій конференції Американської Асоціації для Розвитку Слов'янських Студій в Чикаго, 4-го листопада 1989 р.) // Твори Василя Гренджі-Донського : У 12-ти т. – Видання Карпатського Союзу, Інк. Відділ у Вашингтоні, Д.К., 1990. – Т. XI. – С. 199-205.
16. Яценко М. Романтизм // Історія української літератури ХІХ ст.: У 2 кн. / За ред. М. Жулинського. – К.: Либідь, 2005. – Кн. 1. – С. 230-285.

Виктор Шетеля
**ПОЭТИКА РОМАНТИЗМА В СБОРНИКЕ «ЦВЕТЫ ИЗ ТЁРНОМ»
В. ГРЕНДЖИ-ДОНСКОГО**

Аннотация. В статье исследованы элементы поэтики романтизма в первом сборнике В. Гренджи-Донского «Цветы из тёрном».

Ключевые слова: украинский романтизм, фольклористика, народность, национальная тоска, родной край, историзм.

Viktor Shetelja
**THE POETIC OF ROMANTICISM IN THE COLLECTION
«FLOWERS WITH THORNS» OF VASYL GRENDZHA-DONSKY**

Summary. The article examines the elements of the poetics of Romanticism in the first collection of V. Grendzha-Donsky «Flowers with Thorns».

Key words: Ukrainian romanticism, folklorism, national character, national anguish, native region, historicism.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2013 р.

Шетеля Віктор Іванович – викладач кафедри української літератури УжНУ.